

X015/702

NATIONAL
QUALIFICATIONS
2007

TUESDAY, 22 MAY
10.40 AM – 12.05 PM

CLASSICAL
GREEK
ADVANCED HIGHER
Translation

Answer **either** Question 1 **or** Question 2

and

either Question 3 **or** Question 4.

EITHER

1. Translate into English:

Marks

After their initial disbelief regarding the scale of the disaster in Sicily, the Athenians became fearful of its potential consequences, since they were now open to attack.

- ἐς δὲ τὰς Ἀθηνᾶς ἐπειδὴ ἡγγέλθη, ἐπὶ πολὺ μὲν ἠπίσταντο καὶ τοῖς πανυ-
των στρατιωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγόσι καὶ σαφῶς
ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γὰρ ἄγαν πανσυδι διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώσαν,
χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητορῶν τὸν ἐκπλοῦν,
5 ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι. ἅμα μὲν γὰρ στερομένοι καὶ ἴδια
ἐκαστος καὶ ἡ πόλις ὀπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἵππεων ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ
ναὺς οὐχ ὄρωντες ἐν τοῖς νεωσοικοῖς ἱκανὰς οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ
οὐδ' ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν ἀνελπιστοὶ ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθῆσεσθαι,
τοὺς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολέμιους εὐθύς σφισιν ἐνομιζόν τῷ ναυτικῷ
10 ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσούτον κρατήσαντας, καὶ
τοὺς αὐτοῖς πολέμιους τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους
κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικεῖσεσθαι.

(Thucydides, *VIII*, 1–2)

τοῖς πανυ των στρατιωτων

διαπεφευγοσι (lines 1 – 2) — “the very soldiers who had escaped”

πανσυδι (line 3) — utterly

ξυμπροθυμηθεισι (line 4) — *aorist participle passive (with middle sense) of ξυμπροθυμεομαι, to share in desiring*

υπηρεσιας (line 8) — crews

(50)

OR

2. Translate into English:

Marks

Socrates tells how his friend, Chaerephon, joined with others in welcoming him home on his return from military service at Potidaea, and questioned him on his experiences there.

- 5 και με ὥς εἶδον εἰσιοντα ἔξ ἀπροσδοκητου, εὐθὺς πορρωθεν
ἤσπαζοντο ἄλλος ἄλλοθεν· Χαιρεφῶν δέ, ἅτε και μανικος ὦν,
ἀναπηδησας ἐκ μεσων ἐθει προς με, και μου λαβομενος της χειρος, ὦ
Σωκρατες, ἡ δ' ὅς, πως ἐσωθης ἐκ της μαχης; ὀλιγον δε πριν ἡμας
ἀπιεναι μαχη ἐγεγονει ἐν τη Ποτειδαια, ἣν ἄρτι ἦσαν οἱ τηδε
πεπυσμενοι.
 και ἐγω προς αὐτον ἀποκρινομενος, οὕτωςι, ἐφην, ὥς συ
ὄρας.
 και μην ἡγγελται γε δευρο, ἐφη, ἡ τε μαχη πανυ ἰσχυρα
10 γεγονεναι και ἐν αὐτῇ πολλους των γνωριμων τεθναναι.
 και ἐπιεικως, ἣν δ' ἐγω, ἀληθη ἀπηγγελται.
 παρεγενου μεν, ἡ δ' ὅς, τη μαχῃ;
 παρεγενομην.
 δευρο δη, ἐφη, καθεζομενος ἡμιν διηγῃσαι· οὐ γαρ τι πω
15 παντα σαφως πεπυσμεθα. και ἅμα με καθιζει ἄγων παρα Κριτιαν τον
Καλλαισχρου.

(Plato, *Charmides*, 153a–c)

ἤσπαζοντο (line 2)

— they welcomed, greeted

(50)

[Turn over

AND

EITHER

3. Translate into English:

Marks

The ghost of Agamemnon tells the ghost of Achilles how the Muses and the Argives joined in conducting Achilles' funeral.

Μουσai δ' ἐννεα πασαι ἀμειβομεναι ὅπι καλῇ
θρηνεον· ἐνθα κεν οὐ τιν' ἀδακρυτον γ' ἐνοησας
Ἀργείων· τοιον γὰρ ὑπώρορε Μουσα λιγεία.
ἑπτα δὲ καὶ δεκά μεν σε ὁμῶς νυκτας τε καὶ ἡμῶρ
5 κλαιομεν ἀθανάτοι τε θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι·
ὀκτωκαιδεκατῇ δ' ἔδομεν πυρὶ· πολλὰ δ' ἐπ' αὐτῷ
μῆλα κατεκτανομεν μάλα πῖονα καὶ ἑλίκας βούς.
καίῃ δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
καὶ μελιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
10 τευχέσιν ἐρρωσαντο πυρην περὶ καιομένοιο,
πέζοι θ' ἱππῆες τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

(Homer, *Odyssey* XXIV, 60–70)

ὑπώρορε (line 3) — from ὑπορνυμι, to arouse gradually or stealthily
ἐρρωσαντο (line 10) — from ῥωομαι, to rush, run
ὀρυμαγδὸς (line 11) — din, noise

(50)

OR

4. Translate into English:

Marks

On his return from Troy, Agamemnon replies to his wife's long and extravagant speech of welcome, expressing his fear of angering the gods.

- Ληδας γενεθλον, δωματων ἐμων φυλαξ,
ἀπουσια μὲν εἶπας εἰκοτῶς ἐμῇ
μακραν γὰρ ἐξετεινας. ἀλλ' ἐναισιμῶς
αἶνειν, παρ' ἄλλων χρη τοδ' ἐρχεσθαι γερας.
5 και τᾶλλα μὴ γυναικος ἐν τροποῖς ἐμε
ἀβρυνε, μὴδε βαρβαρου φωτος δικην
χαμαιπετες βοαμα προσχανῆς ἐμοι,
μῆδ' εἵμασι στρωσας' ἐπιφθονον πορον
τιθει· θεους τοι τοισδε τιμαλφειν χρεων,
10 ἐν ποικιλοῖς δε θνητον ὄντα καλλεσιν
βαινειν ἐμοι μὲν οὐδαμῶς ἀνευ φοβου.

(Aeschylus, *Agamemnon*, 914–24)

τᾶλλα (line 5)	— (<i>adverbial</i>) for the rest, otherwise
ἀβρυνε (line 6)	— <i>from</i> ἀβρυνω, treat delicately, flatter
δικην (line 6)	— (+ <i>genitive</i>) like, in the manner of
χαμαιπετες βοαμα προσχανῆς (line 7)	— <i>lit.</i> “gape a prostrate shout”, <i>ie</i> “fall at my feet with loud cries”
τιμαλφειν (line 9)	— = τιμαν, to honour
ἐν ποικιλοῖς . . . καλλεσιν (line 10)	— “on fine embroideries”

(50)

[END OF QUESTION PAPER]

[BLANK PAGE]

[BLANK PAGE]

[BLANK PAGE]